

Το αρχαίο Κούριον.

Αμερικανοί αρχαιολόγοι δημιουργούν γέφυρες με την Κύπρο...

Του Π. ΚΥΠΡΙΑΔΗ

Πρωινή

Νέα Υόρκη, 1.- Μια προσηφατη είδηση από την Λευκωσία έλεγε, ότι Κύπριοι αρχαιολόγοι ανακάλυψαν στο Κούριο νέο μωσαϊκό, που θεωρείται το μεγαλύτερο που βρέθηκε στην Κύπρο και το τρίτο σε αρχαιότητα. Το μωσαϊκό είναι 5 επί 2 τετραγωνικά μέτρα και παρουσιάζει παραστάσεις, όπως αναφέρεται, λουλουδιών.

Θυμήθηκα, όταν διάβασα την είδηση, την εντύπωση που μου είχε κάνει ένα άρθρο για το Κούριο που είχα βρει σε περιοδικό των Κυπριακών Αερογραμμών. Μιλούσε το άρθρο για τον μεγάλο σεισμό που κατέστρεψε το Κούριο που τον τοποθετούσε ο αρθρογράφος, Αμερικανός αρχαιολόγος Ντέιβιντ Σόρεν, στο 362 μ.Χ. Είχε υπολογίσει μάλιστα τον μήνα, την μέρα και την ακριβή ώρα, γιατί τα έβλεπε όλα να συμπίπτουν με την έκρηξη ενός υποβρυχίου ηφαιστείου που είχε εκραγεί τότε νοτιοδυτικά των ακτών της Κύπρου. Ολα, τονίζει, είχαν σωριαστεί σε ερείπια μέσα σε μια στιγμή. Από εδώ και σκελετοί που ανασύρθηκαν αγκυλισμένοι αποτυπώνοντας την δραματική προσπάθεια πατέρα να προστάτεύσει την οικογένειά του.

Ο Ντέιβιντ Σόρεν από ότι αντιλαμβάνομαι, έγραψε το βιβλίο για τις ανασκαφές του στο Κούριο με τον τίτλο «Ο δρόμος προς το Κούριο» και πριν μερικές μέρες απ' ότι έμαθα προβλήθηκε στο τηλεοπτικό κανάλι «Discovery» ταινία ντοκυμανταίρ για το Κούριο.

Απ' ότι φαίνεται οι Αμερικανοί αρχαιολόγοι επέδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την αρχαία αυτή πόλη. Είχαν κάνει ανασκαφές στο Κούριο την δεκαετία του 40, έ-

νας μάλιστα Αμερικανός, ο Μακφάτεν, τόσο αγάπησε την Κύπρο που αγόρασε σπίτι στην Επισκοπή και έμεινε εκεί. Αργότερα πνίγηκε στη θάλασσα της Λεμεσού και το σπίτι του το δώρησε η οικογένεια του στο αρχαιολογικό τμήμα. Γράφτηκε μάλιστα και κυκλοφόρησε και βιβλίο για την ζωή του Μακφάτεν με τον τίτλο «Η λάμψη και ο χρυσός».

Και σκέφτομαι, εδώ υπάρχει ένα απέραντος χώρος που προσφέρει θαυμάσια δυνατότητα για προβολή της Κύπρου σαν κέντρου ενός πανάρχαιου πολιτισμού. Στις Ηνωμένες Πολιτείες πρέπει να υπάρχουν ανεκτίμητοι θησαυροί κυπριακής προέλευσης. Υπάρχουν κατ' αρχήν όλες εκείνες οι χιλιάδες των ευρημάτων που έφερε μαζί του ο Λουίτζι Πάλμα Ντι Τσεσνόλα, Πρόξενος των ΗΠΑ στην Κύπρο στα τελευταία χρόνια της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Μάζεψε τότε φορτία ολόκληρα από ειδώλια, αμφορείς, αγάλματα ή κόμματα από αγάλματα και φεύγοντας από την Κύπρο άρχισε να τα πουλά σε διάφορα μουσεία της Ευρώπης. Το μεγαλύτερο όμως μέρος των «κλεμμένων αυτών Κυπριακών θησαυρών το μετέφερε

εδώ. Το 1874 ένα πολύ μεγάλο μέρος αυτής της συλλογής κατέληξε στο «Metropolitan Museum» της Νέας Υόρκης και απ' ότι γνωρίζω τα περισσότερα από τα ευρήματα αυτά βρίσκονται ακόμη σπιταγμένα στα υπόγεια του Μουσείου.

Τα μουσεία

Οι συλλογές όμως των εδώ μουσείων συμπληρώνονται συνέχεια και το ενδιαφέρον των Αμερικανών αρχαιολόγων και των πανεπιστημίων για τον πλούτο που πρόσφερε η Κυπριακή γη συνεχώς αυξάνονται. Μέσα σε αυτό το κλίμα το 1978 δημιουργήθηκε το Κυπριο-Αμερικανικό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο Ερευνών (CAA-RI). Το CAARI, που διαθέτει στην Κύπρο ιδιόκτητο οικήμα με βιβλιοθήκη, εργαστήριο και δυνατότητες φιλοξενίας, μετατράπηκε σε ένα από τα σημαντικότερα κέντρα αρχαιολογικών ερευνών στην ανατολική Μεσόγειο.

Ενας χώρος που από ότι φαίνεται προσελκύει το ιδιαίτερο ενδιαφέρον Αμερικανών αρχαιολόγων είναι η Γορόνησος, ένα μικροσκοπικό νησάκι έναντι του Αγίου Γεωργίου της Πέγειας, όπου βρέθηκαν τα ερείπια ναού της Αφροδίτης. Για συστηματικές ανασκαφές στη Γε-

ρόνησο θα μεταβεί το καλοκαίρι στην Κύπρο ομάδα Αμερικανών αρχαιολόγων, και άλλων επιστημόνων.

Το πρόγραμμα των ανασκαφών είναι τόσο φιλόδοξο που γέννησε την σκέψη για την ανάληψη εκστρατείας για την συγκρότηση «Φίλων της Γερονήσου». Εμπνευστής του όλου σχεδίου είναι η αρχαιολόγος και καθηγήτρια Τζόαν Κόνελλι, που προγραμματίζει από ότι πληροφορούμαι ομιλία με διαφάνειες τον Φλεβάρη στο «Explorers Club» στη Νέα Υόρκη.

Εχοντας υπ' όψη όλες αυτές τις σχέσεις Κύπρου και Ηνωμένων Πολιτειών στον χώρο των αρχαιολογικών ερευνών, όπου η Κύπρος έχει τόσα και τόσα να παρουσιάσει, διερωτούμαι αν δεν υπάρχει εδώ ένα αναξιοποίητο πεδίο για μια προβολή του πολιτιστικού προσώπου του νησιού μας στην μεγάλη αυτή χώρα. Είναι γενικά αποδεκτό ότι η διαφώτιση γύρω από το πολιτικό πρόβλημα τότε μόνο θα μπορέσει να πάει πλατεία και να έχει αποτελεσματικότητα όταν στηρίζεται και στην προβολή του χώρου σαν συνόλου, όταν στηρίζεται σε αυτά που αντιπροσωπεύει η Κύπρος, σαν ιστορία, πολιτισμός, προσφορά στον παγκόσμιο πολιτισμό. Και έχω την άποψη, ότι προς αυτή την κατεύθυνση μπορούν να συμβάλουν τα μέγιστα οι Κύπριοι πανεπιστημιακοί και άλλοι άνθρωποι των γραμμάτων που είτε εργάζονται εδώ, είτε ακόμη φοιτούν. Το 1992 θα είναι όπως φαίνεται πολύ αποφασιστικό στην όλη προσπάθεια για μία δίκαιη λύση του Κυπριακού, γι' αυτό και θα πρέπει να επιστρατευθούν γι' αυτόν τον σκοπό όλες οι δυνάμεις και όλες οι δυνατότητες.

«Χαρούμενη Πρωτοχρονιά»

Νέα Υόρκη, 1. - Πλούσιο, εορταστικό, πρωτοχρονιάτικο πρόγραμμα, υπόσχεται και φέτος το γνωστό τηλεοπτικό πρόγραμμα «Η Κύπρος μας», που επιμελείται και παρουσιάζει ο Πέτρος Πετρίδης.

Στην εκπομπή της 1ης Ιανουαρίου 1992, θα παρουσιαστεί ειδικό πρόγραμμα με τίτλο «Χαρού-

μενη Πρωτοχρονιά».

Το πρόγραμμα θα περιλαμβάνει: τραγούδια με γνωστούς καλλιτέχνες, διασκεδαστικά εορταστικά σκετς, αόρατο φακό, ρεπορτάζ από την Λευκωσία των Χριστουγέννων.

Να σημειωθεί ότι η εκπομπή «Η Κύπρος μας» μεταδίδεται κάθε Τετάρτη, από τις 8-9μ.μ. στο καλωδιακό κανάλι 57.

Πρωινή 1/1/1992

EN42.8